Татарстан Республикасы
ЗАКОНЫ

Дәүләт милке һәм җирле үзидарә милке турында

I бүлек. Гомуми нигезләмәләр

<u>1 статья.</u> Әлеге Закон белән җайга салына торган мөнәсәбәтләр

1. Әлеге Закон белән дәүләт милкенә һәм җирле үзидарә милкенә хокукны гамәлгә ашырганда килеп чыга торган мөнәсәбәтләр җайга салына.

Дәүләт милкенә һәм җирле үзидарә милкенә хокукны гамәлгә ашырганда килеп чыга торган, әлеге Закон белән җайга салынмаган мөнәсәбәтләр Татарстан Республикасының башка законнары һәм граждан законнары белән җайга салына.

2. Гражданнарның һәм юридик затларның милек хокукларын гамәлгә ашырганда килеп чыга торган мөнәсәбәтләр граждан законнары белән җайга салына.

3. Татарстан Республикасының башка законнарында булган һәм дәүләт милкенә һәм җирле үзидарә милкенә хокукны гамәлгә ашырганда килеп чыга торган мөнәсәбәтләрне җайга салучы хокук нормалары әлеге Законга туры килергә тиеш.

<u>2 статья.</u> Милек хокукының асылы

1. Милекче үз мөлкәтен биләү, аннан файдалану һәм аның белән эш итү хокукына ия.

2. Милекче үз карамагындагы мөлкәткә карата законга һәм башка хокукый актларга каршы килми торган һәм башка затларның хокукларын, закон белән саклана торган мәнфәгатьләрен бозмый торган теләсә нинди гамәлләрне үзе теләгәнчә башкарырга, шул исәптән үз мөлкәтен бөтенләйгә башка затлар милкенә бирергә, үзе

милекче булып калып, аларга мөлкәтне биләү, аннан файдалану һәм аның белән эш итү хокукларын тапшырырга, мөлкәтне залогка салырга, аны башка ысуллар белән йөкләргә һәм аның белән бүтәнчә эш итәргә хокуклы.

3 статья. Милек формалары

1. Татарстан Республикасында хосусый милек, дәүләт милке, жирле үзидарә милке һәм милекнең башка рәвешләре таныла.

2. Барлык милекчеләрнең хокуклары тигез яклана.

4 статья. Җиргә һәм башка табигый ресурсларга милекчелек

1. Татарстан Республикасында жир кишәрлекләре хосусый милектә, дәүләт милкендә, жирле үзидарә милкендә һәм милекнең башка рәвешләрендә булырга мөмкин.

2. Татарстан Республикасы территориясе чикләре эчендәге жир асты байлыклары, су объектлары, урманнар, табигый шартларда үсүче үсемлекләр дөньясы объектлары һәм табигый шартларда иректә йөрүче хайваннар дөньясы объектлары республика милке була.

3. Әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән табигый ресурслар хөкүмәтара килешүләр нигезендә федераль милеккә тапшырылырга мөмкин.

II бүлек. Дәүләт милке хокукы

5 статья. Дәүләт милке хокукы турында гомуми нигезләмәләр

1. Россия Федерациясенең милек хокукында булган мөлкәте (федераль мөлкәт) һәм Татарстан Республикасының милек хокукында булган мөлкәте (Татарстан Республикасы мөлкәте) Татарстан Республикасында дәүләт милке була.

2. Татарстан Республикасы милке республика һәм коммуналь милектән тора.

Татарстан Республикасы милкендәге һәм аңа карата милекче хокуклары Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте һәм идарәсенең республика органнары тарафыннан башкарыла торган мөлкәт республика милке дип таныла.

Татарстан Республикасы милкендәге һәм ана карата милекче хокуклары Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте һәм идарәсенең җирле органнары тарафыннан башкарыла торган мөлкәт коммуналь милек дип таныла.

Милекче вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте һәм идарәсенең республика һәм җирле органнары Татарстан Республикасы һәм тиешле район, республика буйсынуындагы шәһәр (алга таба — коммуналь төзелмә) исеменнән Татарстан Республикасы Конституциясендә, шушы Законда һәм әлеге органнарның статусын ачыклаучы актларда билгеләнә торган компетенцияләре чикләрендә хокуклар алалар һәм бурычлар үтиләр.

3. Әгәр законда бүтәнчә билгеләнмәгән булса, республика һәм коммуналь милектәге мөлкәт вакытлыча яки даими файдалану (биләү) өчен теләсә кайсы юридик яки физик затка тапшырылырга, Россия Федерациясенең, физик һәм юридик затларның һәм милек хокукына ия башка субъектларның мөлкәте белән берләштерелергә, залог предметы буларак файдалануга тапшырылырга, юридик яки физик затларга ышанычлы идарәгә тапшырылырга, тартып алынырга, бүтән ысуллар белән файдаланылырга һәм ана башка йөкләүләр тапшырылырга мөмкин.

4. Федераль милектәге мөлкәт белән идарә итү һәм эш итү федераль законнар, «Россия Федерациясе дәүләт хакимияте органнары белән Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары арасында эшләр бүлешү һәм үзара вәкаләтләр алмашу турында» Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы Шартнамәсе, милек мәсьәләләре буенча Россия Федерациясе Хөкүмәте һәм Татарстан Республикасы Хөкүмәте арасында төзелгән килешүләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

5. Дәүләт мөлкәте белән идарә итү буенча республика органы һәм коммуналь мөлкәт белән идарә итүче җирле органнар тиешле республика һәм коммуналь милек объектларының реестрын алып баралар.

Күрсәтелгән реестрларны алып бару тәртибе һәм аларның эчтәлегенә бәйле таләпләр Татарстан Республикасы Министрлар кабинеты тарафыннан билгеләнә.

6 статья. Республика милке хокукы

1. Республика милкендә түбәндәгеләр була:

- Татарстан Республикасының республика бюджеты акчалары, Татарстан Республикасының иминият, резерв һәм башка бюджеттан тыш фондлары акчалары;

- республиканың унитар предприятиеләре һәм учреждениеләре мөлкәте;

- дәүләт хакимияте һәм идарәсенең республика органнары мөлкәте;

- жир асты байлыклары, су объектлары, урманнар, хайваннар һәм үсемлекләр дөньясы объектлары.

2. Республика милкендә түбәндәгеләр торырга мөмкин:

- жир кишәрлекләре;

- кыйммәтле кәгазьләр;

- хужалык җәмгыятьләрендәге (ширкәтләрендәге) өлешләр;

- республика мөлкәтен хосусыйлаштырганда төзелгән хуҗалык җәмгыятьләре балансында торган һәм аларның устав капиталларына кермәгән мөлкәт;

- республика күләмендә әһәмияткә ия тарихи һәм мәдәни һәйкәлләр булган биналар, корылмалар һәм әйберләр;

- Татарстан Республикасының республика бюджеты һәм бюджеттан тыш фондлары, республиканың унитар предприятиеләре һәм учреждениеләре акчалары исәбенә төзелгән яки сатып алынган башка мөлкәт, шулай ук законнар нигезендә башка сәбәпләрдә сатып алынган мөлкәт.

3. Әгәр законда яки шартнамәдә бүтәнчә билгеләнмәгән булса, республика милкендәге мөлкәтне файдаланудан алынган әйберләр, продукция, керемнәр республика милкенә керә.

4. Республика милке Татарстан Республикасы чикләреннән тыш та булырга мөмкин.

5. Татарстан Республикасы Дәүләт Советы милек мөнәсәбәтләрен җайга сала торган законнар кабул итә, аларга үзгәрешләр кертә, шулай ук республика милке мөнәсәбәтләрен җайга салу өлкәсендә Татарстан Республикасы Конституциясендә, әлеге Законда һәм башка законнарда каралган бүтән вәкаләтләрне гамәлгә ашыра. Республика милкендәге мөлкәт белән идарә итүне һәм эш итүне Татарстан Республикасы Президенты, Татарстан Республикасы Министрлар кабинеты, шулай ук Татарстан Республикасы законнары, Татарстан Республикасы Президенты указлары, Татарстан Республикасы Министрлар кабинеты карарлары белән тиешле вәкаләтләр алган Татарстан Республикасының

башка дәүләт идарәсе органнары, җирле үзидарә органнары, шулай ук гражданнар һәм юридик затлар гамәлгә ашыра.

7 статья. Әйбергә хокук объекты һәм йөкләмәләр предметы буларак республика мөлкәте

1. Республика милкендәге мөлкәт хуҗалык алып бару хокукында - республика унитар предприятиеләренә яки оператив идарә итү хокукында республика учреждениеләренә беркетелә.

2. Татарстан Республикасының республика бюджеты акчалары һәм республиканың унитар предприятиеләренә яки учреждениеләренә беркетелмәгән башка мөлкәте Татарстан Республикасы казнасын тәшкил итә.

3. Хуҗалык алып бару һәм оператив идарә итү хокукында республиканың унитар предприятиеләренә һәм учреждениеләренә беркетелгән һәм закон нигезендә фәкать дәүләт милкендә торырга тиешле мөлкәттән кала, Татарстан Республикасы үзенең йөкләмәләре буенча республика милкендәге барлык мөлкәте белән җавап бирә. Дәүләт милкендәге җирне һәм башка табигый ресурсларны бурыч түләтү өчен алу законда каралган очракларда рөхсәт ителә.

8 статья. Коммуналь милек хокукы

1. Коммуналь милек түбәндәгеләрдән тора:
- жирле бюджетлар һәм бюджеттан тыш фондлар акчалары;
- коммуналь унитар предприятиеләр һәм учреждениеләр мөлкәте;
- дәүләт хакимияте һәм идарәсенең җирле органнары мөлкәте.

2. Коммуналь милектә түбәндәгеләр торырга мөмкин:
- кыйммәтле кәгазьләр;
- хуҗалык җәмгыятьләрендәге (ширкәтләрендәге) өлешләр;
- коммуналь мөлкәтне хосусыйлаштырганда төзелгән хуҗалык җәмгыятьләре балансындагы һәм аларның устав капиталына кермәгән мөлкәт;
- җирле әһәмияткә ия тарихи һәм мәдәни һәйкәлләр булган биналар, корылмалар һәм әйберләр;
- торак фонды;
- җирле бюджет һәм бюджеттан тыш фондлар акчалары, коммуналь унитар предприятиеләр һәм учреждениеләр акчалары исәбеннән төзелгән яки сатып алынган башка мөлкәт, шулай ук әлеге

Законнын 9 статьясында каралган башка нигезләрдә сатып алынган мөлкәт.

3. Законда яки шартнамәдә бүтәнчә билгеләнмәгән булса, коммуналь милектәге мөлкәтне файдаланудан алынган әйберләр, продукция һәм керемнәр коммуналь милек була.

4. Коммуналь милек коммуналь төзелмә чикләреннән читтә дә булырга мөмкин.

5. Халык депутатларынын жирле Советлары коммуналь милектәге мөлкәт белән идарә итү һәм эш итү тәртибен законнар нигезендә билгелиләр. Татарстан Республикасы законында бүтәнчә билгеләнмәгән булса, коммуналь милектәге мөлкәт белән жирле хакимиятләр мөстәкыйль идарә итәләр һәм эш итәләр.

6. Коммуналь милектәге мөлкәт белән идарә итү һәм эш итү буенча республика буйсынуындагы шәһәрдәге район хакимияте вәкаләтләре Татарстан Республикасы законнары һәм республика буйсынуындагы шәһәрләрнең тиешле дәүләт хакимияте һәм идарәсе органнары карарлары белән билгеләнә.

9 статья. Коммуналь милек хокукы барлыкка килү нигезләре

Коммуналь милек түбәндәгеләрдән формалаша:

1) жирле бюджетка, шулай ук бюджеттан тыш фондларга күчерелергә тиеш булган тупланган акчалардан алынырга тиешле салымнарны һәм башка түләүләрне алу юлы белән;

2) сату-алу, алмаштыру, бүләк итү яки граждан законнарында каралган башка төрле алыш-биреш итү хакындагы шартнамә нигезендә мөлкәт сатып алу юлы белән;

3) Татарстан Республикасы милкен республика милкенә һәм коммуналь милеккә бүлгәндә;

4) республика милкендәге объектларны шушы Законда һәм аның нигезендә кабул ителгән башка норматив хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә коммуналь милеккә тапшырганда;

5) федераль милек объектларын федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә коммуналь милеккә тапшырганда;

6) Татарстан Республикасы законнары белән билгеләнгән тәртиптә коммуналь төзелмәләрне берләштергәндә, бүлгәндә яисә бетергәндә;

7) коммуналь милектәге мөлкәтне файдалану нәтижәсендә продукция, әйберләр, керемнәр алу юлы белән;

8) граждан законнарында каралган башка нигезләрдә.

10 статья. Әйбергә хокук объекты һәм йөкләмәләр предметы булорак коммуналь мөлкәт

1. Коммуналь милектәге мөлкәт хужалык алып бару хокукы белән коммуналь унитар предприятиеләргә яки оператив идарә итү хокукы белән коммуналь учреждениеләргә беркетелә.

2. Җирле бюджет (район, шәһәр) акчалары һәм коммуналь унитар предприятиеләргә яки учреждениеләргә беркетелмәгән башка коммуналь мөлкәт коммуналь казнаны тәшкил итә.

3. Хуҗалык алып бару яки оператив идарә итү хокукы белән коммуналь унитар предприятиеләргә һәм учреждениеләргә беркетелгән мөлкәттән һәм закон нигезендә фәкать дәүләт милкендә генә булырга мөмкин мөлкәттән кала, коммуналь төзелмә үзенен йөкләмәләре буенча коммуналь милектә булган барлык мөлкәте белән җавап бирә.

11 статья. Республика һәм коммуналь унитар предприятиеләр һәм учреждениеләр

1. Идарә итү, социаль-мәдәни яки коммерция характерында булмаган башка төрле вазыйфаларны гамәлгә ашыру өчен дәүләт идарәсенең вәкаләтле республика яки җирле органы тарафыннан төзелгән, тулысынча яки өлешчә Татарстан Республикасының республика бюджетыннан яисә жирле бюджетлардан финанслана торган коммерция белән шөгыльләнмәүче оешма республика учреждениесе яки коммуналь учреждение дип таныла.

2. Вәкаләтле республика органы яисә дәүләт идарәсенең жирле органы тарафыннан төзелгән һәм мөлкәт милекчесе тарафыннан үзенә беркетелгән мөлкәткә карата милекче тарафыннан хужалык итү хокукы бирелгән коммерция оешмасы республика яисә коммуналь унитар предприятие дип таныла.

3. Әлеге Законнын 6 статьясындагы 5 нче өлешендә һәм 8 статьясындагы 5 нче өлешендә күрсәтелгән тиешле дәүләт идарәсе органнары республика предприятиеләре һәм коммуналь унитар предприятиеләр һәм учреждениеләр төзү хокукына ия.

4. Республика яки коммуналь унитар предприятиеләргә һәм учреждениеләргә мөлкәт Татарстан Республикасы дәүләт идарәсенен

вәкаләтле органы тарафыннан үз компетенциясе чикләрендә кабул ителгән акт нигезендә беркетелә.

5. Хуҗалык алып бару хокукындагы мөлкәткә ия булган республика яки коммуналь предприятие, шулай ук мөлкәт үзенә оператив идарә итү өчен тапшырылган республика яисә коммуналь учреждение бу мөлкәтне гражданн законнарында билгеләнгән кысаларда били, файдалана һәм аның белән эш итә.

12 статья. Республика милкендә һәм коммуналь милектә булган мөлкәтне хосусыйлаштыру

Республика милкендәге һәм коммуналь милектәге мөлкәт дәүләт мөлкәтен хосусыйлаштыру турында Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән тәртиптә һәм шартларда гражданнар һәм юридик затлар милкенә тапшырылырга мөмкин.

III бүлек. Җирле үзидарә милкенә хокук

13 статья. Җирле үзидарә милкенә хокук турында гомуми нигезләмәләр

1. Милекчелек хокукы нигезендә шәһәрләр һәм авыллар, шулай ук җирле үзидарә гамәлдә булган башка төзелмәләр территорияләре карамагындагы мөлкәт җирле үзидарә милке була.

2. Җирле үзидарә милке гамәлдәге законнар белән тыелмаган теләсә нинди эшчәнлек төрләре белән шөгыльләнү өчен файдаланылырга мөмкин. Законда бүтәнчә билгеләнмәгән булса, җирле үзидарә милке вакытлыча яки даими файдалану өчен теләсә кайсы юридик яки физик затка тапшырылырга, физик, юридик затларның мөлкәте һәм бүтән милек ияләре субъектларының мөлкәте белән берләштерелергә, залог предметы буларак файдалануга тапшырылырга, юридик яки физик затларга ышанычлы идарәгә тапшырылырга, тартып алынырга, башка ысуллар белән файдаланылырга мөмкин һәм аңа башка йөкләүләр тапшырылырга мөмкин.

14 статья. Җирле үзидарә милкенә хокук

1. Җирле үзидарә милкендә түбәндәгеләр була:

- җирле үзидарә бюджеты, җирле үзидарәнең бюджеттан тыш һәм валюта фондлары акчалары;
- җирле үзидарәнең унитар предприятиеләре һәм учреждениеләре, шул исәптән транспорт, сәүдә, җәмәгать туклануы, көнкүреш хезмәте күрсәтү, ремонт-төзелеш, торак-эксплуатация предприятиеләре мөлкәте;
- җирле үзидарә органнары мөлкәте.

2. Җирле үзидарә милкендә түбәндәгеләр булырга мөмкин:

- җир кишәрлекләре;
- торак фонды;
- җирле әһәмияткә ия тарихи һәм мәдәни һәйкәлләр булып торучы биналар, корылмалар һәм әйберләр;
- кыйммәтле кәгазьләр;
- хуҗалык җәмгыятьләрендәге (ширкәтләрендәге) кертемнәр (өлешләр);
- фәкать дәүләт милкендә генә була торган мөлкәттән кала, башка мөлкәт.

Җирле үзидарә бюджеты һәм бюджеттан тыш фондлары акчалары исәбенә төзелгән яки сатып алынган мөлкәт җирле үзидарә милке була.

3. Законда яки шартнамәдә бүтәнчә билгеләнмәгән булса, җирле үзидарә милкендәге мөлкәттән файдаланып алынган уңыш, продукция, керемнәр җирле үзидарә милке була.

4. Җирле үзидарә милке аннан читтә дә булырга мөмкин.

5. Җирле үзидарә исеменнән милекче хокукын җирле үзидарә органы һәм (яки) аның урындагы затлары гамәлгә ашыра.

6. Җирле үзидарә милке белән идарә итү һәм эш итү буенча җирле үзидарә органнарының һәм (яки) урындагы затларының вәкаләтләре, җирле үзидарә милке белән идарә итү һәм эш итү, шул исәптән җирле үзидарәнең унитар предприятиеләрен һәм учреждениеләрен арендага тапшыру, төзү, аларны үзгәртеп кору һәм ябу тәртибе, хуҗалык ширкәтләре һәм җәмгыятьләренең устав капиталларына кертемнәр кертү тәртибе, мөлкәтне коммерция белән шөгыльләнмәгән оешмаларга тапшыру тәртибе Җирле үзидарә уставы, граждан законнары, җирле үзидарә органнарының әлеге Закон һәм башка законнар нигезендә кабул ителгән бүтән норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

15 статья. Әйбергә хокук объекты һәм йөкләмәләр предметы буларак, җирле үзидарә мөлкәте

1. Җирле үзидарә милкендәге мөлкәт җирле үзидарәнең унитар предприятиеләренә хуҗалык алып бару хокукында яки җирле үзидарә учреждениеләренә оператив идарә итү хокукында беркетелә.

2. Җирле үзидарәнең бюджет акчалары һәм җирле үзидарәнең унитар предприятиеләргә яки учреждениеләргә беркетелмәгән бүтән мөлкәте җирле үзидарә казнасын тәшкил итә.

3. Җирле үзидарә, үзенең йөкләмәләре буенча хуҗалык алып бару хокукы белән җирле үзидарәнең унитар предприятиеләренә яки оператив идарә итү хокукы белән җирле үзидарә учреждениеләренә беркетелгән мөлкәттән һәм законнар нигезендә фәкать җирле үзидарә милкендә генә була ала торган мөлкәттән кала, милек хокукындагы барлык мөлкәте белән җавап бирә.

16 статья. Җирле үзидарә милкендәге мөлкәтне хосусыйлаштыру

Җирле үзидарә милкендәге мөлкәт Татарстан Республикасы территориясендә гамәлдәге законнарда һәм җирле үзидарә органнарының үз компетенцияе чикләрендә кабул ителә торган карарларында билгеләнгән тәртиптә һәм шартларда гражданнар һәм юридик затлар милкенә тапшырылырга мөмкин.

IV бүлек. Дәүләт мөлкәтен тапшыру

17 статья. Дәүләт мөлкәтен тапшыруга гомуми таләпләр

1. Республика милкендәге мөлкәт федераль, коммуналь милеккә һәм җирле үзидарә милкенә тапшырылырга мөмкин.

Коммуналь милектәге мөлкәт федераль, республика милкенә һәм җирле үзидарә милкенә тапшырылырга мөмкин.

2. Республика милкендәге мөлкәтне федераль милеккә тапшыру яклар тарафыннан билгеләнә торган килешү тәртибендә һәм шартларда Татарстан Республикасы Президенты яки Татарстан Республикасы Министрлар кабинеты карары нигезендә гамәлгә ашырыла. Федераль милеккә тапшырыла алмый торган республика милкендәге мөлкәтләр исемлеге Татарстан Республикасы Дәүләт Советы тарафыннан билгеләнә.

Коммуналь милектәге мөлкәтне республика милкенә тапшыру, Татарстан Республикасы Министрлар кабинеты белән килештереп, халык депутатларынын жирле Советлары карары нигезендә жирле администрация тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Республика милкендәге мөлкәтне коммуналь милеккә һәм жирле үзидарә милкенә тапшыру турындагы карар дәүләт мөлкәте белән идарә итүче республика органы тәкъдиме белән Татарстан Республикасы Министрлар кабинеты тарафыннан кабул ителә.

Татарстан Республикасы Дәүләт Советы республика милке объектларынын Татарстан Республикасы Дәүләт Советы белән килештереп коммуналь һәм жирле үзидарә милкенә тапшырыла торган төрләрен һәм исемлеген билгеләргә мөмкин.

4. Республика милкендәге мөлкәтне коммуналь милеккә һәм жирле үзидарә милкенә тапшыру, шулай ук коммуналь милектәге мөлкәтне жирле үзидарә милкенә тапшыру түләүсез гамәлгә ашырыла.

5. Республика милкендәге мөлкәтне коммуналь милеккә яки жирле үзидарә милкенә тапшыру шушы Закон нигезендә һәм Татарстан Республикасы Министрлар кабинеты билгеләгән тәртиптә һәм вакытларда гамәлгә ашырыла.

Коммуналь милектәге мөлкәтне жирле үзидарә милкенә тапшыру, шушы Закон таләпләрен искә алып, Татарстан Республикасы Министрлар кабинеты билгеләгән тәртиптә һәм вакытларда гамәлгә ашырыла.

<u>18 статья.</u> Коммуналь милеккә һәм жирле үзидарә милкенә тапшырылырга мөмкин булган республика милке объектлары

1. Коммуналь милеккә һәм жирле үзидарә милкенә тиешле территориядә урнашкан түбәндәге республика милке объектлары тапшырылырга мөмкин:

жир кишәрлекләре;

торак фонды һәм торак булмаган фондлар (торак булмаган биналар), шулай ук аларны эксплуатацияләүне тәэмин итүче инженерлык инфраструктурасы объектлары;

шартнамәләр нигезендә, шул исәптән аренда шартнамәләре нигезендә гражданнар һәм юридик затлар биләвендәге һәм (яки) файдалануындагы мөлкәт;

социаль-көнкүреш билгеләнешендәге республика унитар предприятиеләре, мөлкәти комплекслар буларак мәгариф, сәламәтлек саклау, мәдәният, спорт учреждениеләре, шулай ук күрсәтелгән республика унитар предприятиеләренә һәм учреждениеләренә беркетелгән мөлкәтнең бер өлеше, аларның филиаллары, вәкилләре һәм структур бүлекчәләре, шул исәптән әлеге предприятиеләрне һәм учреждениеләрне үзгәртеп корганда, япканда һәм хосусыйлаштырганда да;

төзелеп бетмәгән объектлар;

законнар нигезендә дәүләт хакимияте һәм идарәсенең җирле органнарына һәм җирле үзидарә органнары карамагына тапшырылган мәсьәләләрне хәл итү өчен кирәкле бүтән мөлкәт.

2. Коммуналь милеккә тапшырыла торган республика милке объектлары составына - әлеге Законның 4 статьясы нигезендә фәкать республика милкендә генә була торган мөлкәт, җирле үзидарә милкенә тапшырыла торган объектлар составына фәкать дәүләт милкендә генә була торган мөлкәт кертелми.

19 статья. Коммуналь милеккә һәм җирле үзидарә милкенә тапшырыла торган республика милке объектлары исемлеген билгеләү һәм килештерү тәртибе

1. Республика милкендәге объектларны коммуналь милеккә һәм җирле үзидарә милкенә тапшыру җирле хакимият яки җирле үзидарә органы үтенече буенча гамәлгә ашырыла.

2. Җирле хакимият яки җирле үзидарә органы коммуналь милеккә яисә җирле үзидарә милкенә тапшырырга тәкъдим ителүче республика милкенең конкрет объектларын билгелиләр һәм аларны Татарстан Республикасы Министрлар кабинеты тарафыннан раслана торган рәвештәге исемлеккә кертәләр.

3. Җирле хакимият яки җирле үзидарә органы бу исемлекне республика дәүләт идарәсенең тармак органнары белән килештерә, ә республиканың унитар предприятиесенә яки учреждениесенә беркетелгән мөлкәтнең бер өлешен тапшырганда шулай ук әлеге предприятие, учреждение белән килештерә һәм килештерелгән исемлекләрне дәүләт мөлкәте белән идарә итүче республика органына җибәрә. Килештерелгән исемлекләр республика милке объектларын тапшыру турындагы үтенеч белән җирле хакимият яки җирле үзидарә органы тарафыннан дәүләт мөлкәте белән идарә итүче республика

органына җибәрелә. Мөлкәтне тапшыру турындагы мәсьәләне хәл итүгә кадәр килештерү өчен исемлекне баланс тотучыга җибәрү мизгеленнән һәм тапшыру турындагы мәсьәләне хәл иткәнче, исемлектә күрсәтелгән мөлкәтне теләсә нинди читләштерү тыела.

4. Җирле хакимиятләр һәм җирле үзидарә органнары исемлекне республиканың унитар предприятиеләре һәм учреждениеләре һәм (яки) республика дәүләт идарәсенең тиешле тармак органнары белән килештергәндә мөрәҗәгать итүченең күрсәтелгән мөлкәтне тапшыруга ризалыгы яисә риза булмавы хакындагы язмача үтенечснә каршы җавап үтенеч алынган көннән сон бер ай вакыт эчендә үтенеч белән мөрәҗәгать итүчегә җибәрелергә тиеш.

<u>20 статья.</u> Республика милкендәге объектларны тапшыру яки тапшырудан баш тарту турында карар кабул итү

1. Дәүләт мөлкәте белән идарә итүче республика органы кергән исемлекне алган көннән соң бер ай вакыт эчендә аның шушы Закон таләпләренә туры килүен тикшерә һәм үзенең бәяләмәсе белән республика милке объектларын коммуналь милеккә яки җирле үзидарә милкенә тапшыру турында Татарстан Республикасы Министрлар кабинеты каравына карар проекты кертә яисә исемлектә күрсәтелгән республика милке объектларын коммуналь милеккә яки җирле үзидарә милкенә тапшырудан баш тарту хакында түбәндәге очракларда карар кабул итә:

объект теге яки бу коммуналь төзелмә яки җирле үзидарә чикләреннән читтә урнашканда;

объектны республика милкенә тапшыруга шушы Законда һәм бүтән законнарда каралган чикләүләр булганда;

республика унитар предприятиеләре яки учреждениеләре филиалларын, вәкиллекләрен, структур бүлекчәләрен оештыру һәм (яки) территориаль тәртиптә аерымлау мөмкинлеге булмавы тиешле республика дәүләт идарәсе тармак органының яки күрсәтелгән предприятие һәм учреждениенең язмача нигезләмәсе белән расланганда;

республика унитар предприятиесе яки учреждениесе җитәкчесенең әлеге предприятиегә яки учреждениегә беркетелгән мөлкәтнен бер өлешен коммуналь милеккә яисә җирле үзидарә милкенә тапшыруга риза булмавы хакында язмача документ бирелгәндә.

Исемлеккә республика милкендә булмаган объектлар кертелгән очракта дәүләт мөлкәте белән идарә итү буенча республика органы исемлекне заявка бирүчегә кире кайтара.

Дәүләт мөлкәте белән идарә итү буенча республика органы исемлекне алган көннән соң бер ай эчендә Татарстан Республикасы Министрлар кабинетына республика милкендәге объектларны коммуналь милеккә яисә җирле үзидарә милкенә тапшыру турында карар проекты кертмәгән очракта, шулай ук исемлектә күрсәтелгән республика милке объектларын тапшырудан дәлилсез баш тартканда, җирле администрация яисә җирле үзидарә органы тапшырылучы объектлар исемлеген Татарстан Республикасы Министрлар кабинетына мөстәкыйль рәвештә җибәрергә хокуклы.

2. Татарстан Республикасы Министрлар кабинеты исемлектә күрсәтелгән республика милкендәге объектларны коммуналь милеккә яки җирле үзидарә милкенә тапшырудан баш тарту хакында түбәндәге очракларда карар кабул итәргә хокуклы:

республика дәүләт идарәсенен тиешле тармак органы республика милке объектларын коммуналь милеккә яки җирле үзидарә милкенә тапшырудан баш тартуы хакында язмача нигезләмә биргәндә;

исемлектәге объект законнар нигезендә җирле дәүләт хакимияте һәм идарәсе органы һәм җирле үзидарә вәкаләтләренә кертелгән мәсьәләләрне хәл итү өчен файдаланыла алмаганда;

тиешле коммуналь төзелмәнең яки җирле үзидарәнең тапшырыла торган объектларны нәтиҗәле файдалану өчен финанс яки матди-техник мөмкинлекләре булмаганда.

3. Республика милке объектларын коммуналь милеккә яки җирле үзидарә милкенә тапшыру турында карар кабул иткәндә Татарстан Республикасы Министрлар кабинеты тапшырыла торган объектларны карап тоту максатында Татарстан Республикасының республика бюджетыннан бүлеп бирелүче акча ресурсларын кабат бүлү хакындагы мәсьәләне карарга мөмкин, ә тиешле коммуналь төзелмәнен яки җирле үзидарәнең тапшырыла торган объектларның нәтиҗәле эшләвен тәэмин итү өчен финанс яки матди-техник мөмкинлекләре булмаганда, акчалар мәҗбүри тәртиптә кабат бүленә.

4. Республика милкендәге объектларны тапшыру турында тәкъдимнәр җирле хакимияттән һәм җирле үзидарә органыннан бер үк вакытта кергән очракта, объектларны тапшыруда өстенлек җирле үзидарәгә бирелә.

21 статья. Коммуналь милеккә һәм җирле үзидарә милкенә милекчелек хокукы барлыкка килү

1. Исемлектә күрсәтелгән республика милкендәге объектларны коммуналь милеккә яисә җирле үзидарә милкенә тапшыру яки тапшырудан баш тарту хакында Татарстан Республикасы Министрлар кабинеты карары әлеге исемлек дәүләт мөлкәте белән идарә итү буенча республика органына кергәннән сон ике ай эчендә кабул ителә.

Республика милкендәге объектларны коммуналь милеккә яки җирле үзидарә милкенә тапшыру турында Татарстан Республикасы Министрлар кабинеты карары коммуналь милекнен яки җирле үзидарә милкенен тапшырылган объектларга хокукын раслаучы документ була.

2. Әгәр карарда республика мөлкәтен тапшыруның вакыты башкача билгеләнмәгән булса, республика милкендәге мөлкәтне коммуналь милеккә һәм җирле үзидарә милкенә тапшыру Татарстан Республикасы Министрлар кабинеты карар кабул иткәннән соң бер айдан да соңга калмыйча тапшыру акты буенча гамәлгә ашырыла.

3. Тапшырыла торган мөлкәткә коммуналь милек яки җирле үзидарә милке хокукы:

тапшыру актына кул куелган көннән;

законнар нигезендә мөлкәтне читләштерү факты дәүләт теркәве узарга тиеш булган очракларда, дәүләт теркәве узган көннән барлыкка килә.

4. Дәүләт мөлкәте белән идарә итү буенча республика органы коммуналь милеккә яки җирле үзидарә милкенә тапшырылган объектларны коммуналь милеккә яки җирле үзидарә милкенә милекчелек хокукы барлыкка килгәннән сон бер атна вакыт эчендә республика милке реестрыннан төшереп калдыра.

V бүлек. Йомгаклау нигезләмәләре

22 статья. Әлеге Законны гамәлгә кертү тәртибе

1. Әлеге Законны матбугатта басылып чыккан көненнән гамәлгә кертергә.

2. Әлеге Законны кабул итүгә бәйле рәвештә «Татарстан Республикасында милек турында» Татарстан Республикасынын 1991 елнын 19 октябрендәге 1244-XII номерлы Законы (Татарстан Югары Советы Җыелма басмасы, 1992 ел, №3) көчен югалткан дип танырга.

3. Үзләренең норматив хокукый актларын әлеге Законга яраклаштыруны Татарстан Республикасы Президентына тәкъдим итәргә һәм Татарстан Республикасы Министрлар кабинетына йөкләргә.

Татарстан Республикасы Президенты — М.Шәймиев

Казан шәһәре,
1999 елның 15 сентябре
№ 2353